

[Gravervsen]

Reelt handler det såkaldte forlig om, at nogle kommuner får en del af deres egne skatteyderbetalte penge tilbage til at dække en brøkdel af hullerne i kommunekasserne, og amterne får et par pebernødder ekstra i bloktilskud samt henstand med tilbagebetaling af skat til staten.

Socialdemokratiet er dybt bekymret over den udvikling, der netop nu er i gang i kommunerne.

Det er ude i lokalsamfundet, kampen om vort solidariske velfærdssamfund føres i disse år.

Situationen er de fleste steder meget alvorlig. Mange steder er kommunekasserne for længst tomme, og henved halvdelen af kommunerne kan se bunden af kassen om ikke før så til efteråret.

Derfor er det kun en lille nødhjælp, disse forslag giver, og ikke her og nu, hvor problemerne tårner sig op, men først om et år. I København, hvor problemerne på nogle områder er størst, er der slet ingen udsigt til hjælp.

Årsagerne til kommunernes økonomiske problemer er mange, men primært er det den alt for store arbejdsløshed herhjemme, som virker dobbelt så stærkt i kommunerne. Den giver nemlig både færre skatteindtægter og flere udgifter bl.a. til bistandshjælp og boligsikring.

Nu, hvor skatteministeren får lov at fyre dygtige told- og skattefolk og åbner for nye huller og fiduser i skattesystemet, kan vi forvente endnu større problemer med at få skatteindtægter nok til den nødvendige service.

Ministeren kan nok være tilfreds med dette forlig, men befolkningen kan bestemt ikke. Det værste ved de indgåede aftaler er, at befolkningen får indtryk af, at der er bred enighed om nedskæringslinjen. Jeg angriber i den forbindelse ikke kommunalpolitikkerne, men har en vis forståelse for, at der indgås det såkaldte forlig med regeringen.

Når jeg netop bruger ordet såkaldte, er det, fordi vi er overbevist om, at forligene altid indgås med ministerens pistol for brystet. Går I ikke med til dette, får I noget endnu værre! Det er nok kun den vågne del af befolkningen og de kvikkeste journalister, der bemærker truslerne i luften før et forlig.

Socialdemokratiet finder, at det er en fordækt form for politik, regeringen fører over for kommunerne. Den består i, at regeringen dikterer skrappe økonomiske rammer, der tvinger

kommunerne til at skære ned på sygehuse, skoler, hjemmehjælp, fritid, kultur m.m.

Regeringen skal nok vare sig for at stå op på denne talerstol og sige ærligt: Nu skal vi skære ned på pasning af syge, gamle og børn. Jeg kunne såmænd godt finde hårdere betegnelser end fordækt om denne politik.

Lad mig kommentere de enkelte elementer i de indgåede aftaler.

Amtskommunerne får henstand med skatte-tilbagebetalingen. Så får de 85 mio. kr. i 1990 og forhøjede bloktilskud i 1991 som kompensation for bortfald af 800 kr.-reglen for medicin-tilskud. Men med uændret aktivitet og beskatning har amterne et budgetunderskud for 1991 på ca. 2 mia. kr., og selv om lånerammen også forhøjes med 300 mio. kr., skal amterne skære 500 mio. kr. på driftsudgifterne. Da over halvdelen af amternes udgifter er til sygehuse, vil det igen gå ud over disse. Det åbner så en bedre mulighed for betalingshospitaller, som yderligere undergraver grundlaget for de offentlige sygehuse. Denne udvikling er ikke Socialdemokratiets politik. Vi ønsker ikke sundhedsudgifterne skåret yderligere ned. Der er det interessante i aftalen med amterne, at regeringen har lovet at finde besparelser på medicinområdet og patientbefordringen. Vil ministeren fortælle os hvordan? Vil dette ikke medføre konflikt med det folketingsflertal, der afskaffede 800 kr.-reglen? Vi er ikke i tvivl om, at sådanne besparelser igen vil ramme de syge og svage.

Ser vi på aftalen med kommunerne, er der tale om endnu færre pebernødder. For det første får kommunerne allernådigst lov til at få ca. en tredjedel af deres deponeringsbøder tilbagebetalt, men først fra juli 1991. Det er kommunernes egne penge betalt af kommunens egne skatteydere! Nu får man så 500 mio. kr. og det skal ses på baggrund af de tomme kasser og af, at kommunerne forlods har et stort minus på 1991-budgettet på ca. 2 mia. kr.

For det andet vil man give kommunerne ca. 300 mio. kr. i ekstra bloktilskud og højere bundfradrag, men dette beløb svarer kun til de forventede merudgifter til overførselsindkomster i 1991 og kommer kun til udbetaling, dersom disse stiger som forventet.

For det tredje indgår det i aftalen, at kommunen allernådigst kan få lov at beholde de eventuelt sparede penge på folkeskoleområdet.